

in deze vakken hem kan worden opgedragen, daar gelaten of dit ooit, of anders dan bij uitzondering (al geschiedt) geldt hij als gewoon onderwijzer. De vakonderwijzer zal ook een acte van benoeming moeten hebben, en recht van beroep bij ontslag krijgen, maar hij kan tijdelijk aangesteld worden, in welk geval dit beroep niet veel beteekent.

Met betrekking tot de Commissie van Beroep, stelt de Staatscommissie verschillende wijzigingen voor. Zij zal 40 scholen moeten omvatten. Overgang naar een andere Commissie van Beroep zal eerst na een jaar van kracht zijn. De Commissie zal uit vijf leden bestaan. Ook voor den Voorzitter zal een plaatsvervanger worden aangewezen. De Voorzitter en zijn plaatsvervanger zijn rechtsgeleerden. Schorsing en ontslag zal het Bestuur bij aangeleekend schrijven moeten mededeelen. De termijn van beroep wordt tot 14 dagen verlengd. Schorsing zal voor drie maanden mogelijk zijn, en in geval van ontslag kunnen worden verlengd tot den dag van ingang van het ontslag. Over de straf van waarschuwing spreekt het ontwerp der Staatscommissie niet.

Kindelijk verdient nog vermelding de bepaling dat de vastgestelde onderwijzers en vakonderwijzers in het bezit moeten zijn van eene verklaring, dat zij geen lichaams- of zielsgebreken hebben, welke hen voor het ambt van onderwijzer ongeschikt maken. De burgemeester wijst twee geneeskundigen aan voor het onderzoek, dat voor rekening der gemeente plaats heeft. De strekking van dit voorschrift is niet alleen om de leerlingen te beschermen tegen het gevaar van besmetting door lijders aan infectieziekten, maar ook om het aantal gevallen, waarin ziekteverlof en vroegtijdig invaliditeitspensioen moet worden verleend, te beperken.

Mr V. H. RUTGERS.

UIT DE SCHRIFT

Ziende oogen.

Indien gij mij zien zult, als ik van bij u weggenomen wordt, het zal u alzoo geschieden; doch zoo niet, het zal niet geschieden. 2 Koningen 2:10.

Het is eene eigenaardige voorwaarde, die Elia hier aan zijn opvolger stelt. En toch zulk eene gepaste voorwaarde.

Elia heeft den profeet, vóór diens opneming in den hemel, gevraagd om twee deelen van zijn geest, — het erfdeel van den eerstgeborene. Maar Elia kan hem dat niet toezeggen. „Gij hebt eene harde zaak begeerd“, antwoordt hij; het is den profeet te zwaar en te moeilijk deze bede toe te staan; alleen de vrijmachtige genade Gods verleent zulke gaven.

Daarom verbindt Elia dan ook de vervulling van Elia's verlangen aan eene voorwaarde, die op het gebied der Goddelijke beschikking ligt, — buiten 'smenschen macht en goedvinden. Hij wijst in hooge bescheidenheid zijn leerling van zich af, en richt diens blik op de soevereine bedeeeling Gods in de wereld der geestelijke en onzienlijke dingen. „Indien gij mij zien zult, als ik van bij u weggenomen word, het zal u alzoo geschieden; doch zoo niet, het zal niet geschieden“.

Indien gij mij zien zult....

Er stonden hemelsche dingen te gebeuren. In de opneming van Elia zou de wereld der onzienlijke dingen zich ontsluiten; de hemel zou met hare geestelijke krachten naar de aarde afdalen. Dat zijn geen verschijnselen die de natuurlijke mensch zien kan. Zoo Ahab bij Elia's wegneming had kunnen aanwezig zijn, hij zou, evenals de wachters bij Jezus' graf, een opvallend natuurverschijnsel hebben waargenomen. Slechts het door den Heiligen Geest geopend oog vermag de dingen te aanschouwen, die boven zijn.

Vandaar Elia's voorwaarde: — „Indien gij mij zien zult, als ik van bij u weggenomen word“....

Zoo Elia's oog ontsloot was voor de krachten der toekomstige wereld, voor de heiligheden des hemels, dan zou daaruit blijken, dat God hem voorbereid had en ontvankelijk gemaakt voor het verkrijgen van zijne bede, — een geestelijke zoon van Elia te zijn, en diezelfde gaven en schatten van het Koninkrijk der hemelen deelachtig te worden, als die groote dienaar des Heeren bezat. Het zou een bewijs zijn, dat hij van hetzelfde heilige geslacht was, en daarom de heilige goederen van dat geslacht op Gods tijd zou beerven.

Indien gij mij zien zult....

Deze voorwaarde gaat dóór.

Het is niet zóó, dat alle menschen de schatten van Gods heil aanschouwen, en het verschil slechts hierin ligt, dat sommigen die begeeren te bezitten en anderen ze afwijzen. Het onderscheid zit dieper. Van nature ziet niemand de dingen, die boven zijn. Hier geldt het felle woord van Jezus: — „tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien“. Alleen wanneer de Heilige Geest het zielsoog ontsluit voor het eeuwige en hemelsche, voor de rijke goederen

die Gods genade verkrijgbaar stelt, dan kunnen wij ze aanschouwen.

Niet, dat wij ze dan reeds voor ons bewustzijn bezitten.

Integendeel, — wij zien dan juist, dat wij ze missen. Maar wat we aanschouwen, dat is, de schoonheid ervan „ver boven goud en zilver en wat meest den mensch bekoort“; het begeerlijke van deze schatten; en het noodzakelijke van hun bezit, indien onze ziel haar volle bevrediging zal ontvangen. En daaruit ontstaat het biddend verlangen en het uitstreken der handen naar deze dingen, gelijk bij Elia.

In dit biddend verlangen mogen we vertroosting genieten uit de hier gestelde voorwaarde: — indien gij zien zult, het zal u geschieden. Hier is eene wet in Gods Koninkrijk. Wien de Heere de oogen opende voor de hemelsche goederen, dien zal Hij ze geven.

Wél blijft daarin de waarheid: — het is eene „harde zaak“. Geen mensch kan ons deze erfenis uitdeelen, en niemand zal haar op eigen kracht kunnen nemen. De vrijmachtige genade Gods sta ons altijd in ons biddend verlangen voor oogen; en met het „Heere, indien gij wilt“ geve elke begeerige ziel de verhooring van haar smeeken om deze dingen aan Goddelijke ontferming over.

Maar bij dat smeeken mag het gelóof in die verhooring ons reeds bemoedigen. Want de Heere heeft ons zélf de oogen voor de schatten Zijns heils geopend. Het moge nog niet méér zijn dan dat, en wij mogen voor ons besef nog verre buiten de stad Gods staan, — maar de Heere heeft onzen blik door de geopende poort reeds doen binnengaan. Hij heeft ons reeds, gelijk Elia, een kind, een erigenaam gemaakt van „het geslacht dergenen, die naar Hem vragen, die Zijn aangezicht zoeken“. Hij heeft ons Zijn heil doen zien; en „indien gij het zien zult, het zal u alzoo geschieden“.

U.

v. A.

KERKELUK LEVEN

Het kerkelijk leven en ons blad.

Verscheidene omstandigheden, niet het minst belangstellende vragen van de zijde van vele onzer lezers, zijn oorzaak, dat we gaarne nog eens de bedoeling en het wezen van ons blad uiteen zetten.

Voor we daarmee beginnen willen we echter onze lezers, die hun ingenomenheid betuigen met de wijze, waarop ons blad poogt alle terrein des levens te overzien, danken voor hun vriendelijke woorden. Tevens mogen we niet nalaten hen, die een opmerking maakten, onze waardeering voor die opmerkingen kenbaar te maken, omdat er uit blijkt, hoe onze lezers gaarne meewerken om te zorgen, dat ons blad zoo goed mogelijk zij.

De kwestie, die we wenschen te bespreken is deze: welke het karakter en het doel van ons blad zijn. Van den aanvang af, bij de oprichting althans, heeft niet de bedoeling voorgelaten, dat ons blad een kerkelijk blad zou zijn in dien zin, dat het uitsluitend leiding wil geven aan het kerkelijk leven. Dat in de historie van ons blad er tijden geweest zijn, waarin het voornamelijk, of misschien bijna uitsluitend aan kerkelijke zaken de aandacht heeft gewijd, is juist.

Maar dat beteekent nog niet, dat in die dagen het blad beantwoordde aan het gestelde doel.

Zooals bij de oprichting van het blad werd gezegd, bedoelt het niet te zijn een „Herautje“ naast „De Heraut“ of een „Bazuinje“ naast „De Bazuin“, of een Kerkblad naast de vele kerkbodes, die we al hebben. Ons blad bedoelt de ontwikkeling van heel het gereformeerde leven, niet alleen van het gereformeerd kerkelijk leven.

Natuurlijk kan een blad zich tot het gereformeerd kerkelijk leven beperken, gelijk dan ook vele bladen doen.

Ons blad echter bedoelt het leven in zijn volle breedte te overzien.

Tevens wil het dan de gedachte tot uitdrukking brengen, dat er organische verbanden bestaan tusschen de verschillende levenssterreinen. We kunnen tenslotte de situatie op kerkelijk gebied niet losmaken van de karakteristiek van den tijd ten opzichte van andere vraagstellingen, ten opzichte van de vraagstukken van litteratuur en kunst, ten opzichte van de vragen van handel, oeconomie en politiek. De vele levenssterreinen grijpen in elkander in, grenzen niet slechts aan elkaar, maar dekken elkaar dikwijls. Op het terrein, waar de plant van het kerkelijk leven bloeit, groeit tegelijkertijd menige planting, die aan het kerkelijk leven niet verwant schijnt, en die toch in organischen levenssamenhang met den groei en den bloei van het kerkelijk leven moet worden gezien.

Als gereformeerde belijders hebben we behoefte aan een blad, dat het volle leven wil omvatten. Het moge waar zijn, dat nog altijd in menigen kring, speciaal voor de kerk belangstelling bestaat, toch kan niet worden ontkend, dat eerst

dan het gereformeerde leven als factor van ons cultuurbestaan en als invloedrijk onderdeel van het volksleven tot zijn recht zal komen, indien gereformeerde belijders de pretentie durven handhaven, dat zij tenslotte heel de cultuur mede dragen en op elk cultuurterrein waardige vertegenwoordigers bezitten.

Ons blad wil het ook aan de buitenwereld laten zien, dat er geen terrein des levens is, waarop we als gereformeerde belijders afhankelijk zijn van de voorlichting van de mannen, die met God en zijn Woord op het terrein van Staat, Kerk en Maatschappij niet rekenen. Ons blad heeft de bedoeling om te laten zien, naar alle kanten, dat we door Gods goedheid in staat zijn al de levensuitingen en al de levensopenbaringen te dragen, ja, dat we ze, in de kracht Gods, omhoog kunnen dragen.

Want we moeten vooruit. We moeten niet alleen bewaren, we moeten ook bouwen; niet alleen verzorgen de planten die zijn opgekomen, maar ook weer zaaien en opnieuw planten. De hof des levens moet ook worden gewied; maar in dien hof moet elke goede plant, die er groeit bij de gratie Gods, onze volle aandacht hebben. Doch dat niet zoo, dat we het beschouwen alsof de dingen van financiën en oeconomie, van handel en bedrijf eigenlijk behooren tot de zondige wereld, terwijl de dingen van het kerkelijk en het geestelijk leven een heilig karakter zouden hebben. Neen, door de gunst onzes Gods, mogen we ons geopen weten heel het leven, met alle levensopenbaringen op te heffen tot hooger plan, naar het plan van de heilige eenheid, van de levenswijding van alle leven in den dienst onzes Gods.

Om dit doel te bereiken is het ongetwijfeld noodig te waarschuwen daar, waar dwaling opkomt of doling dreigt. Maar het is evenzeer noodig om te vragen hoe het leven, het gereformeerde leven zich verder kan ontwikkelen, zich kan ontplooien, om de rijke mogelijkheden, die in dat leven verborgen liggen, tot uiting te doen komen.

Daartoe is evenwel ook noodig, dat onze medelievende lezers op de hoogte der feiten zijn. Mogen we nu eens een voorbeeld noemen? De artikelen over vakwetenschap en practijk liggen voor de menschen, die het vak, dat op een gegeven dag in ons blad ter sprake komt, zélf beoefenen, natuurlijk binnen het kader van het alledaagsche, of althans binnen de grenzen van zeer bekend terrein; de artikelen over het zakenleven zijn voor verscheidene van onze lezers misschien geen lectuur, die ze kunnen onderscheiden, van datgene, wat ze elken dag hun aandacht moeten geven; en zoo zouden we kunnen voortgaan.

Nu vergeet men echter niet, dat ons blad poogt, over heel de linie inlichtingen te geven; dat het bedoelt, de vakmenschen onder de gereformeerde christenen in ons vaderland tot elkaar te brengen; dat het heel het leven wil omvatten. Zóó alleen is het mogelijk, bouwstenen aan te dragen, om verder te bouwen aan de organisatie van het gereformeerde leven. Immers een ontwikkeld gereformeerde moet ook een algemeen ontwikkeld mensch zijn. Is hij dat niet, dan zou hij zeker bij zijn beschouwingen aan het eene of aan het andere terrein des levens onrecht doen.

Met het oog hierop nu streeft ons blad ernaar in zijn kolommen datgene te bieden, wat een meellevend mensch, en dus ook een met zijn tijd meellevend christen behoort te weten. Daarom gaven we vlak na de ramp van de R. 101 een populair-wetenschappelijke beschouwing over de luchtschepen, en daarom geven we na de uitbarsting van de Merapi een verhandeling over het Vulkanisme. Daarom lieten we na het jaar 1930 een bij uitstek kundig man een financieel-oeconomisch overzicht geven over dat juist op dit gebied zoo merkwaardige jaar, evengoed als van een ervaren politicus als de heer Schouten over de politiek een beschouwing werd gevraagd; daarom ook poogden we (en het gelukte ons — dat is ook een eere voor ons blad!) van Prof. Rutgers artikelen te verkrijgen over het rapport van de Staatscommissie-Rutgers....

Zoo zouden we kunnen doorgaan....

De neutrale wereld heeft haar bladen, die dit alles beoogen, zonder dat daarbij eenig ander ideaal voorzit, dan om de menschen juist in te lichten.

Maar zie, nu ligt hier de heerlijkheid van onze doelstelling!

Wij, als gereformeerde belijders, mogen al deze levensuitingen zien als een eenheid. Heel dat leven met al zijn bewegingen en variaties staat onder de heerschappij van onzen God, die Zijn wereld door al deze dingen heenleidt naar het einde.

En al dat leven heeft één groot centrum. Het is het leven van de kerk van Christus. Om deze kerk wentelt zich het gebeuren der eeuwen naar het einde toe.

En ook die kerk heeft haar ontwikkelingsroeping.

Een roeping, die door die kerk slechts kan worden verstaan en vervuld, als hare leden kennen

aan de ve
de klein
en door p
te geven.

De reël
zullen wed
de overtu
punt der
geslonken
spoedig w

Speculat
omvang w
kracht gep
al die kra
ging der
en der
vermind

Wij he
wezen var
voudige w
plicaties v
maken, da
wijze de
wellicht v
raden op
irreëel, te
kan in vel
vraag voe
die men
manen

hoogere
stijgende
staat, dat
consumpti
krijgen.

Nu is e
een geval
verleiding
den te v
men deze
de geheel
blijft het
de verlie
zijn dan
eenten op
opzichte v
„bevroren
particulier

Wij gel
stijging d
ligt. Eers
ste credi
Zwitserla
2½ pct.
volgden d
onderhand
en de Ba
de goud-a
en nu zi
genomen
den wind
sier is i
niet heel
goedkoop
de leverin
of hij tra
hooge pr
effecten i
hetgeen i
koersstijg
gegaan, g
Engeland
het is v

getuigden
voor wel
lijnen ha
de thans
drachten

Al kan
gegeven
kerken,
worden,
gezegd v
geven ri
benadere

Wat d
zien is

Versch
bezighou
zijn in h
moge we
kerkbouw
weten te

In dit
wijsgeeri
blad ver
steen“.

schouw
bouw ke
wel zeer
lectuur

Van n
van ael
„Op den
In een
vraagstu
en gaf,

ctor van ons
nderdeel van
tomen, indien
durven hand-
cultuur méde
aardige verte-

wereld laten
is is, waarop
kelijk zijn van
met God en
aat, Kerk en
heeft de be-
anten, dat we
al de levens-
en te dragen,
mhoog kun-

ston niet al-
ouwen; niet
n opgekomen,
w planten. De
wied; maar
die er groeit
dicht hebben.
uwen alsof de
e, van handel
ondige wereld,
en het geeste-
hebben. Neen,
we ons ge-
le levensopen-
plan, naar het
levenswijding
Gods.

twijfeld nodig
waling opkomt
n nodig om te
meerde leven
zich kan ont-
n, die in dat
e doen komen.
al onze mede-
feiten zijn.
noemen? De
praktijk liggen
p een gegeven
zélf beoefenen,
t alledaagsche,
i zeer bekend
leven zijn voor
thien geen lee-
van datgene,
ten geven; en

ns blad poogt,
te geven; dat
er de gerefor-
l tot elkaar te
wil omvatten.
teenen aan te
de organisatie
een ontwik-
ok een alge-
ijn. Is hij dat
beschouwingen
rein des levens

ns blad ornaar
, wat een mee-
t zijn tijd mee-
Daarom gaven
l een populair-
r de luchtsche-
uitbarsting van
iet Vulkanisme.
een bij uitstek
nisch overzicht
o merkwaardige
n politicus als
en beschouwing
len we (en het
voor ons blad!)
rijgen over het
tgers.....

.....
bladen, die dit
ij eenig ander
en juist in te

kheid van onze

mogen al deze
heid. Heel dat
variëties staat
God, die Zijn
uleidt naar het

centrum. Het is
t. Om deze kerk
uwen naar het

ar ontwikke-

lechts kan wor-
e leden kennen

aan de veranderde verhoudingen noodzakelijk om de kleinhandelsprizen naar beneden te brengen en door prijsverlaging uitbreiding aan het verbruik te geven.

De reële bij consumenten aanwezige voorraden zullen weder gaan stijgen wanneer in breeden kring de overtuiging gaal veldwinnen, dat het laagste punt der depressie bereikt is. Deze nu abnormaal geslonken stocks zullen in dat geval weer vrij spoedig worden aangevuld.

Speculatieve posities zullen dan alleen in grooten omvang worden aangehouden, als de verbeeldingskracht geprikkeld wordt, terwijl de resultante van al die krachten t.w. productie-vermindering, stijging der reële consumptie, der reële voorraden en der speculatieve engagementen zal zijn: een vermindering der voorraden op de fabrieken.

Wij hebben hierbij langer stilgestaan, om het wezen van een crisis en van zijn herstel in eenvoudige woorden weer te geven, daarbij alle complicaties weglatende, doch om tevens duidelijk te maken, dat wanneer men er in slaagt op praktische wijze de speculatieve hartstochten te ontketen, wellicht veel zal kunnen zijn gewonnen. De voorraden op de fabrieken zullen daardoor, zij het ook irrefeel, terugloopen — het productie-apparaat toch kan in vele gevallen niet onmiddellijk in de gestegen vraag voorzien, ook al omdat de harde lessen, die men gehad heeft, tot voorzichtigheid zullen manen — hetgeen prijsstijging veroorzaakt, dus hogere winstmarge, minder werkloosheid..... stijgende koopkracht waardoor de mogelijkheid bestaat, dat uiteindelijk vermeerdering van de reële consumptie en der reële voorraden zijn beslag krijgen.

Nu is een dergelijke ontketening van „gokzucht“ een gevaarlijk experiment, gevaarlijk voor de in verleiding gebrachten speculant, en gevaarlijk voor den te vlug oordeelenden producent, want past men deze politiek toe op een moment, waarop de gehele situatie er nog niet rijp voor is, dan blijft het eindresultaat uit, terwijl de „gokker“ met de verliezen blijft zitten! De meeste „stroppen“ zijn dan slechts voor een gedeelte van de producenten op de speculanten overgeheveld, terwijl ten opzichte van de effecten-posities, de banken hunne „bevroren“ posten eveneens naar den argeloozen particulier hebben kunnen spuien.

Wij gelooven daarom, dat de belangrijke koersstijging der laatste weken hieraan ten grondslag ligt. Eerst werd de disconto-rente in de voornaamste crediteuren-landen, t.w. Amerika, Frankrijk, Zwitserland en Nederland tot resp. 2 pct., 2 pct., 2½ pct., en 2½ pct. teruggebracht..... daarop volgden de reeds in ons vorig overzicht geciteerde onderhandelingen tusschen de Banque de France en de Bank of England inzake de goud-politiek, om de goud-afvloeiingen uit Engeland tegen te gaan... en nu zien wij allerwegen rigoreuze maatregelen genomen om de baissiers tot levering van de in den wind verkochte stukken te forceeren. Een baissier is iemand, die effecten verkoopt, welke hij niet heeft in de hoop, de verkochte stukken later goedkoop te kunnen terugkopen. Hij wacht met de levering der stukken, tot de koper hem maant of hij tracht deze te leenen tegen een min of meer hooge provisie. Moet hij leveren en kan hij de effecten niet leenen, dan dient hij terug te kopen, hetgeen in een terughoudende markt tot krachtige koersstijging leidt. Frankrijk is in die richting voorgedaan, gevolg een beduidend avans in alle linien, Engeland, Amerika en ook Amsterdam volgden en het is wel typeerend voor de situatie, dat de

getuigen van ernstige studie van het vraagstuk, voor welks oplossing „Onze Eeredienst“ de groote lijnen had uitgestippeld op een wijze, die ook voor de thans werkende architecten met kerkbouw-opdrachten van zoo buitengewone betekenis is.

Al kan niet ontkend worden, dat sommige aangegeven richtlijnen, vooral voor de groote-stadskerken, moeilijk in de praktijk gevolgd kunnen worden, mede om economische redenen, toch mag gezegd worden dat in de door Dr. Kuyper aangegeven richting de oplossing van het vraagstuk te benaderen zal zijn.

Wat de laatste jaren ons hiervan hebben doen zien is ongetwijfeld moedgevend.

Verschillende studies, die het onderwerp dat ons bezighoudt betreffen of er verband mee houden zijn in later jaren verschenen, wat als een bewijs moge worden opgevat, dat het vraagstuk van den kerkbouw meer belangstelling in onze kringen had weten te trekken.

In dit verband moge herinnerd worden aan de wijsgeerige studie van Dr. Waterink in 1924 in dit blad verschenen onder den titel „Wijsbegeerte in steen“. Een artikelenreeks, die uiteraard geen beschouwingen over de inrichting van het kerkgebouw kon bevatten, doch voor de bouwmeesters wel zeer interessante vraagstukken t.o.v. de architectuur aansneed.

Van meer direct belang was de uitgebreide studie van architect Wormser in jaargang II en III van „Op den Uitkijk“.

In een reeks artikelen behandelde Wormser het vraagstuk onder den titel „Onze Kerkgebouwen“ en gaf, na een historisch overzicht, beschouwingen

commentaren in Parijs luiden „de stemming was willig door de houding van New-York en Amsterdam“..... in Amsterdam door de houding van „Parijs en New-York“, terwijl Londen schermde met de willigte in andere crediteuren-centra.

De depressie is nog niet ten einde, rest de logische gevolgtrekking, dat de serieuze belegger deze geforceerde koersstijging aan zich moet laten voorbijgaan, terwijl hij, die eenigszins overbelast is juist nu kan profiteeren van de willigte om een deel van zijn engagementen te realiseren. Koopen op dit niveau lijkt ons met de feiten in strijd.

Na deze algemeene beschouwingen willen wij de Amsterdamsche effecten-beurs een kort moment onder de loupe nemen. De geweldige baisse in Philips-aandeelen werd gedeeltelijk gedekt, waardoor de koers talrijke procenten steeg

2 Jan. 1931	31 Jan. 1931
179	224

zonder dat er tastbare veranderingen in den loop van het bedrijf waarneembaar waren. Integendeel een uitgebreid fabrieks-complex schijnt te zijn stopgezet, terwijl de drainage in het aantal werklieden nog steeds voortgang schijnt te vinden.

Ook Unie-levers onttrokken zich niet aan de stijgende tendenz

2 Jan. 1931	31 Jan. 1931
180	198

doch o.i. hier met iets meer reden, omdat het jaar 1930 voor de margarine-industrie niet slecht is geweest, terwijl de vooruitzichten voor de naaste toekomst zich hoopvol doen aanzien.

De suiker-situatie zien wij somber in; wij geven de definitieve aanneming van het Chadbourne-plan weinig kans, zoodat de uitbreking van een formidabel suikeroorlog o.i. slechts een kwestie van tijd is. De onderhandelingen der suiker-leiders gedurende deze maand hebben tot een krachtige koersavans geleid, dat o.i. ongemotiveerd en ongezon kan worden genoemd, en waarop een reactie onvermijdelijk moet volgen.

	2 Jan. 1931	31 Jan. 1931
Handelsvereen. Amsterdam	316	351½
Java-Cultures	237	271
Ned. Ind. Suiker-Unie	138	159
Poerworedjo	23	29½

De olie-verhoudingen blijven uiterst gecompliceerd en al staan wij ook op het algemeen ingenomen standpunt, dat de aandelen Kon. Petroleum Mij. onder alle omstandigheden door haar goed gefundeerde positie, haar geografische risico-verdeeling, haar kundige leiding, die hoofd zullen kunnen bieden aan de stormen, die op haar zullen aanloopen, het neemt niet weg, dat de ongunstige situatie tijdelijk geen goed aan het koersniveau zal doen.

De groote moeilijkheden zijn ontstaan door de tegenstrijdige belangen der kleinere en der grotere Amerikaansche concerns. De grooten zijn het, wat de overproductie en de bestrijding ervan betreft, vrijwel eens, doch de kleinere broeders (die intusschen nog altijd formidabele afmetingen hebben) komen daardoor in de knel. Het zou ons te ver voeren om hierover uit te wijden, zoodat wij slechts moeten volstaan met het constateeren ervan. Dan wil Amerika ook ten opzichte van dit product den invoer belemmeren, vandaar, dat binnenkort voorstellen in den Senaat zullen worden ingediend om de olie-import aan banden te leggen, hetgeen grootendeels een maatregel is tegen de Koninklijke-Shell, die door de Amerikaansche chauvinisten nu eenmaal met een scheef oog wordt aan-

over dit onderwerp, die in hoofdzak aansluiten op de door Dr. Kuyper ontwikkelde gedachten.

Deze artikelenreeks, geschreven op instigatie van de toen pas opgerichte „Christelijke Vereniging van Architecten“ heeft het groote voordeel gehad, dat de aandacht van velen opnieuw op dit belangrijke onderwerp is gevestigd en Kuyper's richtlijnen door deskundige hand op praktische en populaire wijze zijn verwerkt en binnen het bereik van meerdere kerkelijke autoriteiten zijn gebracht.

Het komt ons voor dat Wormser hierin een belangrijke bijdrage heeft geleverd tot popularisatie van de kerkidee volgens Kuyper's liturgische opvattingen en bij de verdere behandeling van dit onderwerp zal gelegenheid zijn om naar deze studie te verwijzen.

In 1928 en 1929 werden vanwege de „Centrale Commissie voor het Vrijzinnig Protestantisme“ congressen gehouden, waarin het vraagstuk van kerkbouw speciaal vanuit den vrijzinnigen gezichtshoek werd bezien.

Hoewel we niet van meening zijn, dat de talrijke geleerde referaten op deze congressen door mannen van naam gehouden, ons ook maar een enkelen stap nader hebben gebracht tot de oplossing, meenden we in dit verband er aan te moeten herinneren, dat ook in dien kring het vraagstuk wel zeer bijzondere belangstelling geniet.

Op die congressen kwam tot uiting de behoefte aan meer „wijding“, meer „karakter“ in de kerkgebouwen, dan de „karakterlooze 19de eeuw“ ons had geschonken, zooals Ds Miedema, de voorzitter der congressen, het in zijn inleiding uitdrukte.

Het zou te ver voeren en we zouden terecht van „afdwaling“ worden beschuldigd, indien we te veel

gezien. Voegt men daarbij den reusachtigen vooruitgang in de techniek, waardoor uit dezelfde hoeveelheid ruwe olie meer dan de dubbele kwantiteit benzine kan worden gehaald dan vroeger.... de stagnatie in den afzet door de bezuinigingen in het automobiel-verkeer en het opleggen ook van talrijke motor-schepen.... de Russische concurrentie, den Roemeenschen strijd om den afzet.... dan is het te begrijpen, dat de naaste toekomst weinig rooskleurig kan worden ingezien.

De royalty-ondernemingen zijn bij een productie-beperking direct het kind der rekening, omdat „charity begins at home“ en de restrictie door de royalty-houders het eerst toegepast wordt bij de olie, waarvoor extra moet worden betaald.

	2 Jan. 1931	31 Jan. 1931
Kon. Olie	286¼	300¼
Taraken	251	266
Alg. Explorat. Mij.	85	98½
Shell Union	8½/16	10½/16
Phillips	15½/16	14
Tidewater	7½	8½

Niettegenstaande de komende stormen heeft het koerspeil ook hier gereageerd op de gunstige Januari-stemming, waarover wij uitvoerig in de algemeene beschouwing hebben uitgeweid.

Accoustiek was beter door de gunstige resultaten van het Tonolid Syndicat..... kunstzijde-aandeelen lagen gedrukt door de bijzondere ongunstige verhoudingen in de kunstzijde-industrie, die niet de minste verbetering vertoonen en waardoor de prijsverlagingen niet van de lucht zijn, terwijl de zeer slechte resultaten der Amerikaansche concerns over het vierde kwartaal, voornamelijk in de staal- en auto-industrie, telkens reacties veroorzaken. Het is nog verre van pays en vroe en niettegenstaande de uiterlijke willigte, blijven wij de noodige voorzichtigheid aanraden..... het wereldbedrijfsleven staat o.i. nog steeds in mineur.
R.

ZENDING EN EVANGELISATIE.

De Macedoniër.

Menigmaal hebben wij het genoegen gehad in de rubriek Boekaankondiging de aandacht te vestigen op ons zendingstijdschrift De Macedoniër. Maar wij meenen, dat nu de gelegenheid zich voordoet, in een opzettelijk artikel over dit ons eenig Gereformeerd zendingstijdschrift te spreken.

Immers, bij den nieuwen jaargang wisselde men van uitgever. Van Edzo Venema te Groningen verhuisde men naar N.V. Gebr. Zomer en Keunings Uitgeversmaatschappij te Wageningen. En met deze verhuizing vond in de uiterlijke verschijning nogal eenige verandering plaats.

Wanneer wij De Macedoniër ons eenig zendingstijdschrift noemen, vatte men dit woord niet op in bewonderenden zin, doch als telwoord. Ons Zendingstijdschrift is geen tijdschrift, en wil het ook niet zijn. En al bedoelt De Macedoniër niet te concurreren met De Mededeelingen, van de zijde van „Oogstgeest“ uitgegeven, toch draagt ons Gereformeerd tijdschrift een beslist wetenschappelijk karakter.

Men valle niet over het woord wetenschappelijk! Want dat zou onzen niet-wetenschappelijken ouderling en lid der jongelingsvereniging ertoe nopen,

aandacht aan de gehouden referaten zouden wijden, hoe aantrekkelijk het ook moge zijn.

De verschillende artikelen, zooals ze onder den titel „Religie en Bouwkunst“ bij de Uitgevers-Mij „De Tijdstroom“ in druk zijn verschenen, doen af en toe aan orakeltaal denken, terwijl sommige uitspraken der wetenschappelijke referenten tot tegenspraak uitlokken.

Ter illustratie moge gewezen worden op het oordeel over Calvin's opvattingen t.o.v. de kunst, zooals Dr. Proost dat geeft op bl. 27 van het bovengenoemde boekje in dezen zin: „Zoo was het protestantisme, dat op voorbeeld van Calvin, Gods macht en geweldigheid zag bovenal, vijandig aan de kunst, die bedriegelijk de zinnen bekoorde“.

Merkwaardig is ook een uitspraak van Ir. Gramata: „De Christen gelooft in het hemelsche leven, dat het tegenovergestelde is van het aardsche; niet het lichaam leeft daar, maar de geest“.

Wel bevatten deze referaten ook beschouwingen, waarvan de lezing een bijzonder genoegen is, zoo o.a. die van Just Havelaar over „Symboliek en Kerkbouw“, doch het blijft alles abstract en heeft voor de praktijk uiterst weinig waarde.

Ook Dr. Berlage, die op het congres in '29 het onderwerp behandelde bracht ons weinig verder. De klacht over te weinig „karakter“, te weinig „wijding“ in onze protestantsche kerkgebouwen werd nog weer eens herhaald en uitspraken als: „de bouwkunst is de aesthetische synthese van het maatschappelijk leven en de tempel is de openbaring van den religieuze geest“ mogen heel mooi klinken, ze brengen onze bouwmeesters niet veel verder.